

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra Skyggebilleder

Citation: Andersen, H. C.: "Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831", i Andersen, H. C.: *Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831*, udg. af Johan de Mylius, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, 1986, s. 125. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen01val-shoot-idm139649681696960/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831

her de to bekjendte Komikere, *Schmelka* og *Spitzeder*, hvoraf den sidste udførte »*der Pantoffelmacher*», en ærlig Borgermand, der paa sin Bryllupsdag faaer et Brev, at hans Fætter ligger for Døden og ufortøvet maa komme til ham, men derpaa, i Reisen gjennem Skoven, hvor han, paa *Krähwinkler* Maneer, fører en Veiviser af Træ med sig, bliver opsnappet af en Fee, der faaer ham saa kjær, at hun tilsidst giver ham sin Tryllestav, hvorved Tilskuerne da faae endeel Decorationer og Forvandlinger at see, lige fra »Tivoli», til en Dampvogn med Passagerer der seiler i Luften, og en heel Telt-Decoration, der springer ud af et Bæger.

I det tredie Theater her, det egentlige, saakaldte »*Schauspielhaus*», fik jeg den gamle *Deurient* at see, som *Onkel Brand*, i et Lystspil af samme Navn, efter det Franske; med den største Natur og Sandhed gav han denne Character, dette Bruushoved med det herlige Hjerter. Hans Udortes, Spil og hele Costume gjorde et saa levende Indtryk paa mig, at det endnu er mig, som jeg længe havde levet med den gode *Hr. Brand*, som jeg i det virkelige Liv maatte have staaet i Forbindelse med ham; jeg kan ikke tænke mig *Deurient* i nogen anden Rolle, uden jo hans *Onkel Brand* maa skinne igjennem, og dog er dette ikke Tilfældet, han skal give sine Characterer megen Forskjellighed; *Schylock* i *Shakespears*: »*Kjøbmanden fra Venedig*», nævner man, som hans første Rolle.

I en stor Stad er det saaledes ret behageligt, at der er flere Theatre at vælge imellem, men naar der gives gode Strykker samme Aften paa dem alle, kan man ogsaa komme i Kamp med sig selv, thi mere end høist to Stæder kan man jo da ikke gaae; dette følte jeg ret her en Aften; det franske Selskab gav, i »*Schauspielhaus*», tre Vaudeviller af *Scribe*. 1) *La dévote*; 2) *la famille Riquebourg*, og 3) *Les premieres amours*; i »*Charlottenburg*» spillede Lystspillet: »*der Fächer*» og Possen »*der Nasenstüber*»; i »*Königstädtisches Theater*» »*das Mädchen aus der Feenwelt*» eller »*der Bauer als Millionär*», og i Operahuset havde de den berømte Ballet: »*die neue Amazonen*». Hertil kom endnu, at *Chamisso* havde inviteret mig med sig til *Thiergarten*, hvor han vilde indføre mig mellem *Berlins* skønne Aander; jeg stod virkelig, som *Herkules* paa Skilleveien og -- fulgte *Chamisso*. I *Thiergarten* fandt jeg ellers slet ingen vilde Dyr, det var alle tamme Berlinere, meget godmodige og venlige Mennesker. Her var foranstaltet en lille Fest i Anledning af Digteren *Holtzys* Hjemkomst fra *Darmstadt*, hvor han havde holdt Oplæs-

ninger, og hans Kone, der er engageret ved «Königstädtisches Theater», havde givet Gjæsteroller.

La Motte-Fouqué, Raupach, Claren og *Streckfuss* vare alle paa Reise, ellers vilde jeg her have kunnet gjort deres Bekjendtskab, dog vare her endnu mange, hvem jeg ret glædede mig ved at træffe sammen med. Jeg fik Plads mellem *Chamisso* og *Zinnich*, en ung Digter, der havde vakt megen Opmærksomhed ved et politisk Digt: «drey Tage und drey Farben», for hvilket han var bleven sat ud af sit Embede, men nød en almindelig Agtelse og ventede atter at blive indsat igjen. Her traf jeg ogsaa Digteren *Hoffmanns* Ven, den bekjendte *Hitzig* og gjorde Bekjendtskab med *Wilibald Alexis* (Håring) der med megen Inderlighed talte om Danmark, og de glade Tøner han der havde tilbragt hos *Oehlenschläger*. Det er en ganske egen, behagelig Følelse, i et fremmed Land at høre tale godt om sit Fædreland, da føler man først ret, at man dog er Been af dets Been, og Kjød af dets Kjød, saa at enhver Roes og enhver Dadel, der gaaer paa dette, ogsaa synes at tilfalde os, der dog kun er en lille Deel deraf; dog det gaaer vel her som altid, man sætter Fædrelandet i den ene Vægtskaal og sig selv i den anden.

Aftenen foer hen, under Oplæsninger, Sang og Lystighed, havde jeg her eiet *St. Peters-Briller* eller von *Tutz's** *microscopiske Glas*, hvorved man kunde see ind i Folk, hvad de tænkte, da vilde dette Berliner Capitel blive det interessanteste i Reisen her mellem en Kreds af «*Κόλοι και Άγατοι*»; da ville vi see hvorledes der i et Hoved spøgede en heel «*Liebes Roman*», her et Bind nydelige Smaa-Digte, der Politik, her Polemik, der --- ja her var vel ogsaa et Hoved, som slet ingen Ting havde.

Her var ellers meget, der ganske flyttede mig hjem i Danmark, især den inderlige Kjærlighed, hvormed de nævnede deres Konge, og hvis Skaal var een af de første vi drak.

Først sildig ud paa Aftenen skildtes vi ad. Natten bragte Søvn og Hvile, og den næste Dag nye Ting, jeg endnu ikke havde seet.

Museet staaer kun aabent visse Dage om Ugen, men for Fremmede tilstædes der til enhver Tid Adgang, naar de kun vise *Castellanen* deres Pas. Bygningen har noget imponerende for Øiet, en høi Trappe indtager næsten den hele Façades Bredde, Colonner og Buer reise sig

*Hoffmanns Meester-Floh.